

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

11 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенка В.В.,

**суддів: Гриціва М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б.,
Самсіна І.Л., Терлецького О.О., –**

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом Стадник Жанни Миколаївни до Державної податкової служби України (далі – ДПС), державної податкової інспекції у Подільському районі м. Києва (далі – ДПІ) про зобов'язання вчинити певні дії,

в с т а н о в и л а :

У вересні 2007 року Стадник Ж.М. звернулася до суду з позовом, у якому, посилаючись на статтю 22 Конституції України та статті 1, 3, 5, 9 Закону України від 22 грудня 1994 року № 320/94-ВР «Про державний реєстр фізичних осіб–платників податків та інших обов'язкових платежів» (чинного на час виникнення спірних відносин; далі – Закон № 320/94-ВР), просила зобов'язати:

- ДПС – скасувати присвоєний їй ідентифікаційний номер, виключити всю інформацію про неї з інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб–платників податків та інших обов'язкових платежів (далі – Державний реєстр), знищити облікову картку з ідентифікаційним номером;

- ДПІ – зробити в паспорті відмітку про наявність права здійснювати будь-які платежі без ідентифікаційного номера, завіривши її підписом відповідальної особи та гербовою печаткою;

- ДПС та ДПІ – здійснювати облік її як платника податків та інших обов'язкових платежів за раніше встановленими формами обліку за прізвиськом, іменем та по батькові без застосування ідентифікаційного номера.

Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 29 листопада 2011 року, залишеною без змін ухвалами Київського апеляційного адміністративного суду від 19 квітня 2012 року та Вищого адміністративного суду України від 26 червня 2014 року, в задоволенні позовних вимог відмовив.

Не погоджуючись із ухвалою Вищого адміністративного суду України, Стадник Ж.М. звернулася із заявою про її перегляд Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України, посилаючись на неоднакове застосування частин других статей 1, 5 Закону № 320/94-ВР у подібних правовідносинах, просить ухвалу Вищого адміністративного суду України від 26 червня 2014 року скасувати та направити справу на новий касаційний розгляд.

На підтвердження неоднакового застосування судом касаційної інстанції однієї й тієї самої норми права додала рішення Вищого адміністративного суду України зокрема, від 27 травня і 26 червня 2014 року (справи №№ К/9991/42176/11, К-800/34531/13 відповідно).

Перевіривши наведені заявником доводи, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України вважає, що заява підлягає задоволенню з огляду на таке.

У справі, яка розглядається, касаційний суд, погоджуючись із висновком судів першої та апеляційної інстанцій про відмову в задоволенні позову, виходив із того, що реалізація права позивача на альтернативну форму обліку при сплаті податків та інших обов'язкових платежів залежить виключно від нього самого, а не від дій чи бездіяльності відповідачів. Оскільки Стадник Ж.М. не дотримала процедури відмови від ідентифікаційного номера, встановленої Порядком унесення відмітки до паспорта громадянина України щодо ідентифікаційного номера фізичної особи–платника податків та інших обов'язкових платежів, затвердженим спільним наказом Державної податкової адміністрації України та Міністерства внутрішніх справ України від 19 жовтня 2004 року № 602/1226 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 20 жовтня 2004 року за № 1345/9944; який був чинним на час виникнення спірних відносин; далі – Порядок), то це питання відповідачі по суті не розглядали.

У судових рішеннях, наданих заявником на підтвердження неоднакового правозастосування, Вищий адміністративний суд України, ухвалюючи протилежні рішення у подібних правовідносинах, виходив із того, що внесення до Державного реєстру інформації про осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовляються від прийняття ідентифікаційного номера, заборонено частиною другою статті 5 Закону № 320/94-ВР. А у випадку, коли ідентифікаційний номер громадянина вже присвоєний і відповідна інформація про таку особу вже внесена до Державного реєстру, то цей номер підлягає негайному анулюванню, а інформація – безумовному виключенню із зазначеного реєстру. Законом № 320/94-ВР також передбачено лише офіційне повідомлення про відмову від ідентифікаційного номера органів державної податкової служби.

Вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції частин других статей 1, 5 Закону № 320/94-ВР, колегія суддів

Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із такого.

У справі, що розглядається, суди встановили, що Стадник Ж.М. звернулась до ДПІ та ДПС із заявами від 3 листопада 2006 року, у яких повідомляла, що в силу своїх релігійних переконань відмовляється від присвоєного ідентифікаційного номера та просила: скасувати ідентифікаційний номер та виключити його з Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів та всю інформацію про неї; здійснювати в подальшому облік як платника податків за раніше встановленими формами обліку без застосування ідентифікаційного номера; проставити у паспорті відмітку про наявність права здійснювати будь-які платежі без ідентифікаційного номера і знищити облікову картку з ідентифікаційним номером. У свою чергу, відповідачі проінформували заявника про процедуру відмови від ідентифікаційного номера, передбачену Порядком, та необхідність подання певного переліку документів.

Верховний Суд України вже вирішував питання про усунення розбіжностей у застосуванні положень частин других статей 1, 5 Закону № 320/94-ВР зокрема, у постанові від 28 травня 2013 року в справі № 21-135a13 зазначив, що у випадку, коли фізична особа через свої релігійні або інші переконання відмовилась від прийняття ідентифікаційного номера та офіційно повідомила про це органи державної податкової служби, з Державного реєстру підлягає виключенню вся інформація про таку особу, а не лише її ідентифікаційний номер, оскільки положення пункту 1.3 Порядку суперечать положенням Закону № 320/94-ВР, який має вищу юридичну силу, та не передбачає облік таких громадян за серією та номером паспорта.

За таких обставин висновок касаційного суду у справі, що розглядається, не відповідає правильному застосуванню норм матеріального права, а тому ухвала Вищого адміністративного суду України від 26 червня 2014 року підлягає скасуванню, а справа – направленню на новий касаційний розгляд.

Керуючись статтями 241–243 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

Заяву Стадник Жанни Миколаївни задовольнити.

Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 26 червня 2014 року скасувати, справу направити на новий касаційний розгляд.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.